

Afbranden bakkerij scheidt ruimte

Op de IJsselkade in Kampen staan mensen zondagavond 29 september 1908 te kijken naar een rode gloed boven IJsselmuiden. Een grote brand verwoest die avond totaal het pand vlak naast de oude Hervormde kerk, waarin een bakkerij gevestigd is. Naar later blijkt heeft deze brand ruimte geschapen voor de latere uitbreiding van het kerkgebouw.

Op 31 maart 1905 vestigt zich in IJsselmuiden de jonge bakker Hendrik van der Kruisweg. Deze Hendrik van der Kruisweg, geboren op 12 augustus 1881 te Zalk en Veecaten en zoon van Aart van der Kruisweg en Petertje Wienen, was kort daarvoor op 9 maart 1905 in Doornspijk gehuwd met de uit Oldebroek afkomstige Grietje Koele. De familie Van der Kruisweg was eerder in IJsselmuiden woonachtig. Zij woonde ooit in Oosterholt waaraan zij ook hun geslachtsnaam te danken hebben. De naam verwijst naar de plaats die tegenwoordig nog als de “Viersprong” wordt aangeduid. Deze kruising werd rond 1800 ook aangeduid als de Kruisweg en de familie woonde bij de kruising.

We keren terug naar 1905. Het jonge gezin gaat wonen in een pand aan de Dorpsweg met nummer 54. In dit pand was tot 1882 de school van IJsselmuiden gevestigd. Tevens was het de schoolmeesters- en kosterwoning. Het pand ligt, zoals op het eerste minuutplan duidelijk te zien is, dicht tegen de kerk. Nadat voor de school een nieuw pand op de plaats van de voormalige openbare basisschool aan de Dorpsweg in gebruik is genomen, is de “oude school” aangekocht door de kerkvoogdij van de Nederlands Hervormde Kerk. Deze verhuurt de woning met tuin en één van de schoollokalen wordt als catechisatiekamer in gebruik genomen.

Op 4 april 1905 komt een broer van Hendrik van de Kruisweg eveneens naar IJsselmuiden en trekt in bij het jonge echtpaar. Deze Harm van der Kruisweg is eveneens bakker van beroep en beide broers beginnen in het pand een bakkerij. Op 19 januari 1907 vertrekt broer Harm uit IJsselmuiden en Hendrik zet de bakkerij samen met zijn vrouw voort. Niets lijkt op dat moment een rustige voortzetting in de weg te staan. Het zal wel hard werken zijn geweest, maar in een groeiend dorp zullen de inkomsten wel langzaam gestegen zijn. Helaas slaat op zondag 29 september 1908 het noodlot toe. ‘s Middags ontstaat als gevolg van de gebrekkige inrichting van de schoorsteen van de bakkerij brand. In de lichte paniek wordt enig meubilair naar buiten gebracht.

Veldwachter De Vries weet door kordaat optreden de brand snel te blussen. Het meubilair wordt weer naar binnen gebracht en de rust keert terug.

Nu was het in die tijd gebruikelijk om warmte in huis te houden door riet onder de pannen op het dak aan te brengen. Het vermoeden is dat door de brand in de middag vonken in dit riet terecht zijn gekomen en dat een vuurtje is gaan smeulen. 's Avonds breekt er opnieuw brand uit, maar nu is er geen houden meer aan. In een mum van tijd staat het hele pand in lichterlaaie en de vlammen slaan metershoog uit het dak. Op de IJsselkade in Kampen is om 9 uur een grote rode gloed boven IJsselmuiden te zien waardoor het lijkt alsof ook de kerk in brand staat. Net zoals vandaag vaak het geval is trekt de brand veel publiek. Een grote menigte trekt vanuit Kampen over de brug naar IJsselmuiden. Als de politie-brandweer ter plaatse komt is er geen redden meer aan. Met man en macht wordt getracht om het kerkgebouw te redden en dat gelukt. Echter het hele pand van de bakkerij brandt tot de grond toe af.

Het gezin Van der Kruisweg trekt na deze grote tegenslag tijdelijk in bij zijn ondertussen weer in IJsselmuiden wonende broer Harm, maar vertrekt op 13 november 1913 definitief uit IJsselmuiden naar Doornspijk.

En de woning? Die is niet meer opgebouwd. De kerkvoogdij verkoopt de bruikbare stenen en de leeggefallen ruimte wordt later gebruikt voor de verbouw van het kerkgebouw. Een geluk bij een ongeluk? Ach, we weten niet hoe de verbouw van de kerk uitgevoerd zou zijn als deze brand niet zou hebben plaatsgevonden.